

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie skargi J. F. i K. F. o stwierdzenie niezgodności
z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego
w W. z dnia 22 marca 2010 r.,
wydanego w sprawie
z wniosku J. F. i K. F.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta m. W. i Miasta W.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 grudnia 2013 r.,

- 1) odrzuca skargę,**
- 2) zasądza od skarżących solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 3 600,- (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą.**

UZASADNIENIE

Prawomocnym postanowieniem z dnia 22 marca 2010 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek J. F. i K. F. z udziałem Skarbu Państwa [...] o zasiedzenie nieruchomości gruntowej w W. Oddalenie wniosku nastąpiło ze względu na niestwierdzenie przesłanki zasiedzenia, jaką jest samoistne posiadanie nieruchomości gruntowej objętej wnioskiem.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem powołanego orzeczenia sądowego zarzucone zostało naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 610 § 2 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, pomimo spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 172 § 1 i 2 k.c. Zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego jest niezgodne, zdaniem skarżącego z art. 172 § 1 i 2 k.c., art. 659 w związku z art. 680 k.c. oraz z art. 48 w związku z art. 191 k.c. Na skutek powołanego postanowienia wnioskodawcy doznali szkody w postaci czynszu naliczanego bez podstawy prawnej, odszkodowania, a w efekcie opłaty za bezumowne zajmowanie powierzchni, która w dniu wniesienia skargi wynosi 8380 złotych i ma związek z wydanym w niniejszej sprawie postanowieniem co do istoty sprawy. Zarzucone zostało także naruszenie art. 31 ust. 1 i 2 oraz art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Skarżący wnieśli o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Odpowiadający na skargę Skarb Państwa - Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa – wniósł o odrzucenie skargi, ewentualnie o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania lub oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wprowadzając nowy środek zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym w postaci skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego, ustawodawca kierował się przekonaniem, że poczucie sprawiedliwości nie pozwala na pozostawanie w tzw. obrocie prawnym orzeczeń, które należy uznać za niezgodne z prawem. Mając jednak na uwadze wyjątkowość skargi ograniczył możliwość jej wniesienia do orzeczeń drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, a jedynie w wypadku, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych

wolności albo praw człowieka i obywatela, skargę może wnieść strona, która nie skorzystała z odwołania i odnosi się ona do prawomocnego orzeczenia pierwszej instancji (art. 424¹ § 1 i 2 oraz art. 519² § 1 i 2 k.p.c.).

W niniejszej sprawie dopuszczalność skargi zależy więc od wykazania przez skarżącego, że zaskarżone postanowienie narusza podstawowe zasady porządku prawnego lub konstytucyjne wolności albo prawa człowieka i obywatela. Od wystąpienia jednej z wymienionych przesłanek oraz od tego, czy zachodzi wyjątkowy wypadek zależy, czy można uznać, że zachodzi wyjątek od reguły, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., czy też należy skargę odrzucić na podstawie art. 424⁸ § 2 *in fine* k.p.c.

Można zrozumieć u skarżących, a wcześniej wnioskodawców w sprawie o zasiedzenie, tkwiące w nich subiektywne uczucie pokrzywdzenia. Jednakże nie ma ono żadnego obiektywnego odbicia w stanie sprawy, w której wydane zostało zaskarżone postanowienie. O przekonaniu skarżących co do jego trafności i braku szans na zmianę w drugiej instancji świadczy nie złożenie przez nich do Sądu pierwszej instancji o sporządzenie uzasadnienia, a następnie nie wniesienie środków odwoławczych. Postępowanie to jest tłumaczone obecnie obawą co do dalszych działań władz m. W., które zresztą nastąpiły, ale nie zmieniają pozycji skarżących w tym postępowaniu.

Rozpoznawana skarga jest opierana o inny stan faktyczny niż ustalony w zaskarżonym postanowieniu, gdyż umowa o korzystanie z pewnością obejmowała sobą nie tylko budynek (uznawany w czasie powstania umowy przed kilkudziesięciu laty za usytuowany tymczasowo), ale również grunt w okóło, w takiej przynajmniej części, w jakiej umożliwiał konieczne dojście do budynku i jego konserwację. To, że nie został wymieniony w umowie nie oznacza, że nie był nią objęty. Odmienne rozumowanie przeczy rozsądkowi. Dlatego nie można zupełnie dopatrzeć się w rozstrzygnięciu prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego naruszenia prawa, a tym bardziej wyjątkowości sytuacji, która ponadto miałaby wskazywać na naruszenie przez to postanowienie podstawowych praw i wolności skarżących. Wniosek taki płynie jednoznacznie z dotychczasowego, dość jednolitego pod tym względem orzecznictwa Sądu Najwyższego na gruncie omawianych przepisów oraz stanowiska doktryny. Podkreślają one szczególnie

charakter skargi o stwierdzenie niezgodności prawem orzeczenia sądowego, którego przesłanki powinny być interpretowane wąsko, a okoliczności mające za nimi przemawiać winny zostać dokładnie wykazane (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2013 r., I CNP 13/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II BP 4/13; z dnia 27 sierpnia 2013 r., V CNP 81/12; z dnia 6 września 2013 r., V CNP 67/12 i z dnia 10 października 2013 r., IV CNP 27/13). Tak więc wnosząc na podstawie art. 424¹ § 2 lub art. 519² § 2 k.p.c. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku (postanowienia) sądu pierwszej lub drugiej instancji, kończące postępowanie w sprawie skarżący musi wykazać dopuszczalność tej skargi przez wskazanie, na czym polega wyjątkowość sytuacji oraz, że niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych, określonych zasad porządku prawnego lub podobnie określonych konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, a także, że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych i zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie była i nie jest możliwa (art. 424⁸ § 2 k.p.c.). Charakter skargi jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia wymaga ścisłej interpretacji jej przesłanek.

W niniejszej sprawie okoliczności faktyczne są zapewne niecodzienne, ale to nie znaczy, że rodzą one wyjątkowość rozpoznawanej sprawy, zwłaszcza na terenie Warszawy i żeby miało to związek z niezapewnieniem skarżącym zachowania ich praw i wolności, w tym praw gwarantowanych Konstytucją, co podnoszą skarżący.

W związku z dodatkowymi wnioskami i uzasadnieniem skarżących w piśmie z dnia 19 października 2012 r. podnieść należy, że przed Sądem Najwyższym nie przeprowadza się żadnego postępowania dowodowego, dlatego wszelkie zgłoszone wnioski dowodowe są bezprzedmiotowe (art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c.). Dalsze koleje sporu skarżących z właścicielem nieruchomości nie należą do niniejszej sprawy, co nie oznacza zarazem popierania zachowań, które okazałyby się niezgodne z prawem. Wymagają one jednak odrębnego, właściwego dla nich postępowania.

Mając to na uwadze, należało na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. odrzucić wniesioną skargę, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.

db